

Bilpoolstestare - fem hushåll

Rapport från delprojekt inom
bilpooler i Lundby

oktober 2005

Lundby Mobility Centre, Trafikkontoret, Göteborg

Projektledare Lundby Mobility Centre
Ulla Robertsson,
tel 0736-59 11 49
ulla.robertsson@visionlundby.goteborg.se
Norra Skeppspromenaden 16
417 63 Göteborg
www.visionlundby.goteborg.se

Inledning/Bakgrund	2
Syfte	3
Mål	3
Projektorganisation	4
Budget	4
Genomförande	5
Utvärderingsmetod	6
Resultat av djupintervjuer	7
Analys	10
Rekommendationer	12
Bilagor	16

Inledning/bakgrund

Stadsdelen Lundby i Göteborg står inför en stor förändring och kommer under en 20-årsperiod att förtätas kraftigt. Ny bebyggelse och nya verksamheter etableras och kommer fortsatt att etableras i hög takt. Antalet personer som bor och arbetar i Lundby beräknas fördubblas inom denna tidsperiod (år 2004 var befolkningen 34 380 invånare).

Redan idag har stadsdelen problem med för höga utsläpp av avgaser från biltrafiken. Miljökvalitetsnormerna för kvävedioxid och bensen överskrids på Lundbyleden genom stadsdelen. För att vända utvecklingen i Lundby har Trafikkontoret i Göteborg initierat Vision Lundby, ett samverkansprojekt för utveckling och kunskapsuppbyggnad av framtida trafik- och transportlösningar som är mindre miljöstörande, och dessutom uppfyller samhällets krav på framkomlighet och säkerhet (www.visionlundby.goteborg.se). Vision Lundby, med tillhörande projektkontoret Lundby Mobility Centre (LMC), drivs i samverkan med Stadsdelsförvaltningen Lundby, Stadsbyggnadskontoret, Västtrafik, Norra Älvstranden Utveckling AB och Vägverket Region Väst. Här arbetas med projekt som gynnar kollektivtrafiken, gång- och cykeltrafiken samt bilpooler etc.

Lundby Mobility Centre har ända sedan starten aktivt arbetat med att sprida kunskap om bilpooler till invånarna i Lundby. De har i utskick och via informationsmöten samt på en mängd torgmöten och "happenings" i stadsdelen spridit information om bilpooler. LMC har delat ut informationsmaterial samt visat upp bilpoolsbilar och hur bokning och användning av dessa fungerar. De har också arbetat aktivt med fastighetsägare och byggherrar till nya bostadshus/områden, haft kurser för bostadsförsäljarna i bilpoolskunskap och förmått vissa fastighetsägare att ordna parkeringsplatser till bilpoolsbilar. På detta sätt har fastighetsägarna kunnat "erbjuda" sina nya bostadsgäster tillgång till en bilpool. För vissa fastighetsägare har dock behovet av parkeringsplats varit ett problem eftersom de hade blivit tvungna att frågå parkeringsnormen för att uppfylla önskemålet.

FAKTARUTA MILJÖKVALITETSNORMER

I samband med införandet av miljöbalken i slutet av 1990-talet infördes även miljökvalitetsnormer som reglerar hur hög halt av en förorening som får finnas i den luft vi andas.

Miljökvalitetsnormen som reglerar halten av kvävedioxid träder ikraft den 1 januari 2006 och normen för bensen träder i kraft den 1 januari 2010.

FAKTARUTA BILPOOL

En bilpool drivs av ett företag, organisation eller en förening. Där får man möjlighet att nyttja en bil för privat bruk. Förutom en fast månadsavgift betalar man bara för bilen då man använder den.

I en bilpool får du ofta tillgång till nya, miljövänliga, bensinsnåla, säkra och bra försäkrade bilar. I en bilpool har du också ofta möjlighet att välja bland flera bilmodeller. Du kan då välja storlek på bilen efter aktuellt behov.

Du slipper dessutom ofta allt krångel med tvätt, städning, byte av däck, reparationer och besiktning.

Under våren 2004 drev Lundby Mobility Centre ett projekt där ca 50 invånare i Lundby fick möjlighet att prova på bilpool under fyra månaders tid, som en del i Lundby Mobility Centre's arbete. Under prövotiden stod LMC tillsammans med City Car Club (www.citycarclub.se) för den fasta månadsavgiften medan bilpoolstestarna fick betala den rörliga delen för användandet av en bil.

Under det inledande prova-på-bilpool-projektet föddes idén om ett nytt projekt, *Bilpoolstestarna*, där några få familjer med olika förutsättningar och olika resbehov skulle få möjlighet att prova på en bilpool under ett års tid. Som motprestation skulle de reflektera över sina resvanor och delta vid två intervjuutgåvorna för att diskutera resbeteende och attityder till resor före och efter bilpoolstestet.

Syfte

Syftet med projekt Bilpoolstestarna var att få följa 5 hushåll under ett år och se vad tillgång till en bilpool kan ge i förändrat resbeteende och förändrade attityder till resor, resätt och bilpool. Projektet skulle även visa hur bilpoolsystemet fungerar för olika typer av familjer/användare och om det finns saker i upplägg eller organisation som kan förbättras.

Mål

Det övergripande målet med projektet är att på sikt skapa en hållbar trafikförsörjning i Lundby genom att få fler bilpoolsanvändare. Målet med projekt Bilpoolstestarna var att se om, och i så fall vilka, förändringar i resbeteende och attityd som tillgång till en bilpool (och nyttjandet av bilpoolsbil) kan ge upphov till för familjer med olika resbehov.

Projektorganisation

Vision Lundby är ett långsiktigt samverkansprojekt för utveckling och introduktion av nya trafik- och transportlösningar som är effektivare ur miljösynpunkt. Vision Lundby startades år 2000 och är initierat av Trafikkontoret i Göteborg. Projektkontoret Lundby Mobility Centre (LMC) öppnades 2002 i Lundby för att komma nära boende och företag. På LMC finns inspiratörer och projektledare redo att kommunicera resvanor, miljö och alternativa transportmöjligheter.

Bilpoolstestarna är ett av flera projekt inom Vision Lundby som drivs av Lundby Mobility Centre. Som exempel på andra projekt kan nämnas aktiviteter för att öka cykelanvändningen, att få invånarna att skrota bilar utan katalysatorer och att via avgasmätningar medvetandegöra bilister om betydelsen av körstil, bilens ålder och underhåll för avgasutsläppen. LMC hjälper också företag i stadsdelen med att hitta effektiva och miljövänliga transportlösningar för både varor och personal.

Bilpoolstestarna har genomförts av Lundby Mobility Centre i samarbete med City Car Club (www.citycarclub.se) och de fem familjerna.

City Car Club

City Car Club har varit aktiv i Lundby sedan år 2000, först under Statoils regi sen tog City Car Club över. Bilpoolen hade under försökstiden 6 bilar utsatta på 4 ställen i Lundby, vid Eriksberg, Kyrkbytorget, Miraallén och Lindholmen. Vid projektets genomförande hade bilpoolen ungefär 80 hushåll som nyttjade bilpoolen. Kunden är inte knuten till en specifik bil utan kan nyttja alla 6 bilarna i poolen.

Budget

Projektet har finansierats med hjälp av anslag från Göteborgs stad, Trafikkontoret. Projekt Bilpoolstestarna ingår i Lundby Mobility Centre, vilket som helhet delfinansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden Interreg IIIB Nordsjöregionen.

Kostnaden för projektet har främst bestått av den fasta månadsavgiften i City Car Club för de fem familjerna (den rörliga kostnaden för användandet av bilpoolsbilarna har familjerna själva stått för), projektadministration och uppföljning av projektet samt genomförande av djupintervjuer.

BUDGET	SEK
Kostnad för den fasta månadsavgiften för ett år, 5 familjer	21 000
Djupintervjuer	2 000
Uppföljning	48 000
SUMMA	71 000

Genomförande

Till projektet handplockades fem familjer. Fyra av dessa familjer valdes ut från de cirka 50 familjer som tidigare deltagit i projektet att testa på bilpool i fyra månader och den femte familjen anmälde själva sitt intresse. Familjerna valdes medvetet ut för att få en spridning i åldrar, familjesammansättning, boendesituation och nuvarande resbeteende. Enda gemensamma nämnaren familjerna emellan var att de redan från början hade en positiv syn på bilpool, de hade kunskap om hur bilpooler fungerar och de hade under tid funderat på bilpool som ett alternativ för att klara sitt resbehov.

Presentation av de fem familjerna

Familj A

Familjen består av ett par i 30-årsåldern med ett litet barn. Familjen var relativt nyinflyttade i Lundby vid projektstart. De hade tidigare haft två bilar men i samband med flytten valde de att sälja den ena av bilarna, dels av ekonomiska skäl men även av miljömässiga skäl. Den ena av föräldrarna var hemma med barn under ca halva försökstiden. De bor i radhus.

Familj B

En man i 25-årsåldern, numera sambo. Mannen var arbetslös i början av projektet men fick sedan ett arbete i Borås. Han valde att gå med i bilpoolstestet framför att köpa en egen bil. Han hade strax före projektstart kommit hem från en utlandstjänstgöring. Han bor i lägenhet.

Familj C

Ett par i 30-årsåldern med ett litet barn. Mannen arbetar och kvinnan är föräldraledig. Familjen har en bil i hushållet sedan tidigare och den använder mannen i familjen till jobbet varje dag. Tanken var att bilpoolsbilen skulle fungera som en andrabil och ge kvinnan i familjen möjlighet att nyttja en bil dagtid. Familjen bor i bostadsrätt.

Familj D

Ett par i 50-årsåldern. De flyttade från de norra förorterna och in till Lundby strax före projektstart. I samband med flytten sålde de sin bil av lite äldre modell då de visste att det fanns bilpool i området. Erbjudandet om att bli testfamilj sammanföll väl med deras tankar att testa bilpool. Bor i lägenhet.

Familj E

Ensamboende kvinna i 45-årsåldern. Egenföretagare. Har fästman med egen bil. Hade funderat på att gå med i bilpool då hon inte ägde egen bil. Bor i bostadsrätt.

Erbjudandet

Erbjudandet för dessa fem familjer var att under ett års tid få den fasta månadsavgiften i en bilpool betald av Lundby Mobility Centre. Som motprestation förband sig familjerna att notera sina resvanor och reflektera över deras egna och familjens resbeteende och attityder eventuellt förändrades under projektets gång. De skulle även delta vid två tillfällen i djupintervjuer och insamlat material från projektet skulle kunna användas som utredningsmaterial och dokumenteras i rapporter.

Tidsplan

Projektet startade under sommaren 2004 och pågick under ett års tid. Första intervjutillfället hölls i oktober 2004 och det andra intervjutillfället hölls i juni 2005.

Utvärderingsmetod

Projektet har utvärderats med hjälp av djupintervjuer. Intervjuerna genomfördes vid två tillfällen. Första gången efter att ungefär halva försöksperioden hade gått, alltså ungefär ett halvår efter projektstart. Det andra intervjutillfället hölls efter det att projektet avslutats, under sommaren 2005.

Med ledning av utförda djupintervjuer har projektet analyserats och slutsatser samt rekommendationer för framtida liknande uppdrag har sammanställts.

FAKTARUTA DJUPINTERVJU

Vid en djupintervju träffas intervjuaren och varje enskild testperson/testfamilj enskilt för att ingående och fritt diskutera projektet via öppna frågor från intervjuaren.

Vid djupintervjuer ges en möjlighet för alla deltagare att diskutera ämnen och detaljer som varit speciellt viktiga för varje enskild individ.

Djupintervjuer ger mer ingående information om projektet än exempelvis telefonintervjuer eller enkätundersökningar då dessa ofta baseras på i förväg utvalda frågor.

Resultat av djupintervjuer

Familj A

Familj A sålde den ena av hushållets två bilar före projektstart och nappade på bilpoolserbudandet. De ansåg att en bil i hushållet skulle räcka, men med möjlighet att nyttja en bil via bilpoolen vid behov. En av föräldrarna var vid projektstart föräldraledig, den andra arbetade.

Vid första intervjutillfället har de varit med i bilpoolen i ca tre månader men bara använt bilpoolsbilen en gång. De trodde att de skulle använda den oftare, men nu har de tänkt över sitt bilåkande mer och ofta har det blivit bussen istället. De har också angivit att det varit jobbigt att bära med sig och sätta i bilbarnstolen till familjens barn. De efterlyste isofix-fästen i bilarna.

Vid andra intervjutillfället har båda börjat arbeta efter föräldraledigheten och detta har resulterat i att paret köpt sig ytterligare en bil, så att familjen nu återigen har två egna bilar. Anledningen till detta är att de båda behöver bil för att ta sig till jobbet via dagis varje dag. Båda arbetar i Torslanda och enligt egen utsago tar en bilresa mellan jobbet och deras hem ca 10 minuter kvällstid medan det med kollektivtrafiken tar mellan 38-50 minuter för att färdas samma sträcka. Kollektivtrafiken har dessutom för låg täthet enligt familjen, som värderar tiden tillsammans varje dag högre än både den ökade kostnaden för att ha två egna bilar och det miljömässiga engagemanget. Familjen tänker inte fortsätta att vara med i bilpoolen efter testperiodens slut. Trots det är de mycket positiva till bilpool och kan tänka sig att prova bilpool igen längre fram om den familjesituationen ändrar sig.

Familj B

Den unga mannen i familj B hade ingen egen bil före projektets start. Han hade precis kommit tillbaka till Sverige från en utlandstjänstgöring och tyckte att bilpool lät som ett bra alternativ till att köpa en egen bil. I början av projektet var han arbetslös och hade dålig ekonomi. Under denna tid använde han bilpoolen någon eller några gånger per vecka, främst för att utföra små-ärenden som att handla mat, hämta mat eller hyra film etc. Enstaka gånger användes bilen för längre resor.

Vid andra intervjutillfället har han fått ett jobb i Borås som han pendlar till med kollektivtrafiken. Eftersom han är hemma sent på kvällarna så har användandet av bilpoolen minskat något. Han är dock fortsatt mycket positiv till att vara med i en bilpool och han tänker fortsätta att vara med efter det att provotiden gått ut. – *Det är himla skönt att ha tillgång till en bil men att slippa allt jobb med att ha en egen bil*, säger han. *Bilarna är rena och städade och bokningen fungerar rätt så enkelt över Internet*. Han skulle dock gärna se att det gick att få en överblick över när en bil är ledig, nu måste man testa sig fram med olika tider. Han upplever det som enkelt att öppna bilarna med mobiltelefonen, man slipper besiktningarna och att betala skatt. Han påpekar att för honom är det viktigt att ha gångavstånd till bilen, annars blir det för

jobbigt. Han tycker att det borde vara mer spridning på bilarna, idag står tre bilar på samma ställe på Eriksberg.

Han förstår inte varför inte fler går med i bilpool. När han någon gång pratat med kompisar om bilpool så har han förstått att "den gamla" synen fortfarande hänger kvar, dvs att en bilpool är ett gäng grannar som delar bil och springer runt med bilnyckeln till varandra. Någon sa t.o.m. att det var töntigt med bilpool. Självtänker han dock fortsätta att vara med i bilpoolen efter testperiodens slut.

Familj C

Kvinnan i familjen var föräldraledig och mannen nyttjade familjens bil till jobbet varje dag. De gick med i bilpoolsförsöket istället för att skaffa en andrabil. Det var framförallt kvinnan i familjen som skulle få tillgång till en bil via bilpoolen.

Hon har dock inte använt sig så mycket av bilpoolen som hon trodde före projektstart. Ofta tog hon bussen istället då den fungerade fantastiskt bra när man har barnvagn med sig. Hon använde sig av bilpoolen ungefär en gång i månaden första halvåret. Kvinnan anger att hon har lite svårt att ange hur länge hon behöver boka bilen, med ett litet barn är det svårt att planera hur lång tid en resa ska ta. Hon tycker även att det är krångligt med bilbarnstolens fästen och att det borde finnas fasta fästen i bilpoolsbilen, eller en bil med bilbarnstol i.

När familjen efter jul gick över till en större bilbarnstol har kvinnan slutat att använda bilpoolsbilen. Den större bilbarnstolen upplevs för tung att bära med sig och för krånglig att sätta fast. Hon har föreslagit för City Car Club att de borde ha en bil med bilbarnstol i, eller åtminstone fästsätta fästen så att det varit lite lättare att sätta fast stolen. En bil med fästsatt bilbarnstol är dock inte aktuellt för närvarande då det är för få föräldrar med små barn anslutna till bilpoolen, enligt City Car Club.

Familjen tänker inte fortsätta att vara med i bilpoolen efter testperiodens slut. De är dock mycket nöjda med att ha varit med i projektet och de anger att de har ändrat sitt beteende när det gäller resor och transporter. De anger att de åker mer kollektivtrafik samt går och cyklar mer nu än tidigare.

Familj D

Familj D består av ett medelålders par. De hade en egen bil tidigare och körde ca 1 500-2 000 mil per år. När de flyttade till Lundby från förorterna så sålde de bilen och anmälde sig till bilpoolstestet. Ingen av dem behövde bil till jobbet, eftersom båda arbetar i centrala Göteborg. Kollektivtrafiken fungerar utmärkt till och från jobbet. De trodde att de skulle använda bilpoolsbilen mer än de gjort. De har använt den ungefär 1-2 dagar per månad och då främst för att storhandla, åka till stora köpcentrum utanför stan och att hämta/lämna på Landvetter Flygplats etc. De berättar att de fått ett helt annat tänkande sen de gick med i bilpoolen. Varje bilresa reflekteras över, med slutsatsen att de åker mer kollektivt samt går och cyklar mer än de gjort tidigare.

I början var det en del problem med bokningen av bilpoolsbilen, men efter kontakt med City Car Club har det alltid rätt upp sig och samma fel har inte förekommit mer än en gång.

Den största skillnaden för familjen gentemot att ha egen bil är att alla kostnader blir tydliga med en bilpoolsbil. – *Borta är nöjesresorna*, säger mannen. – *Förr köpte jag bensin på kontokort, servade bilen då och då och hade små kapitalkostnader för skrothögen. Då funderade jag aldrig över vad varje enskild resa kostade. Det är annorlunda med bilpoolsbilarna, och i det ligger förmodligen ett pedagogiskt värde även om kunskapen också lätt lägger sig som en våt filt över resglädjen.*

I övrigt är de mycket nöjda med bilpoolen. Det mesta har fungerat bra, det är lätt att boka bil över nätet och att öppna och låsa med mobiltelefon. Familjen tänker fortsätta att vara kund i bilpoolsföretaget nu när deras testperiod är över.

Familj E

Familj E består av en ensamstående medelålders kvinna. Hon hade ingen egen bil när projektet startade.

Kvinnan är egenföretagare och i inledningen av projektet fick hon ett arbete som innebar att hon satt hemma och skrev hela dagarna. Arbetet medförde att hon inte använt bilpoolen så mycket som hon trodde att hon skulle göra. Hon var dock positivt inställd till bilpool redan före projektstart och hon visste ungefär hur det fungerade. Efter projektets slut var hon dock positivt överraskad över att det var ännu smidigare än hon väntat sig och hon upplever det som en trygghet att veta att hon har tillgång till bil när hon behöver det. Hon har under testperioden använt bilpoolsbilen ett fåtal gånger.

Hon kan inte förstå att inte fler är med i bilpool, hon pratar varmt om det för sina vänner. Hon har flera grannar som har två bilar och hon förstår inte varför de inte säljer den ena bilen och ersätter den med bilpool. Hon tror dock att många fortfarande tror att det är krångligt att vara med, att det finns en initial tröskel som det tar tid att komma över. För henne själv tog det ungefär ett år från det att hon började fundera på bilpool tills hon tog steget och anmälde sig till det här försöket. Kvinnan tänker fortsätta att vara med i bilpoolen efter testperiodens slut.

Analys

Bilpoolstestarna har varit ett lyckat projekt. Av de fem testfamiljerna kommer tre att fortsatt vara bilpoolsanvändare och minst tre av familjerna har ändrat sitt resbeteende till ett mer miljövänligt alternativ.

Alla deltagarna har fortsatt att vara positiva eller mycket positiva till bilpool efter projektets genomförande. Det har fungerat smidigare och enklare än de flesta förväntat sig och kontakterna med City Car Club har fungerat bra.

Resbeteende

Minst tre av fem deltagare har ändrat sitt resbeteende till mer miljövänligare alternativ. De har börjat åka mer kollektivtrafik och de har börjat gå och cykla mer. De andra två har varit svåra att följa upp på grund av otydlighet i resbeteende före projektstart och ändrade livsförutsättningar som gör det svårt att jämföra före och efter projektet.

Ingen har använt bilpoolsbilen i så stor utsträckning som de trodde vid projektstart. Slutsatsen man kan dra av det är att det verkliga behovet av bil är mindre än många tror, många resor kan klaras lika bra med kollektivtrafik eller gång och cykel. Till skillnad mot när man har en egen bil så funderar man en extra gång innan man bokar en bil från bilpoolen, kostnaden för varje resa blir tydligare.

Ett hushåll gick i princip tillbaka till ett gammalt resbeteende med två bilar inom hushållet. När båda började arbeta efter en föräldraledighet ansåg man inte att kollektivtrafiken kunde erbjuda en tillräckligt god attraktivitet vid resor till och från parets arbeten. Att vara en del av testet har dock gjort att familjen upptäckt kollektivtrafiken. De åker mer kollektivtrafik nu än före projektet, främst om de skall in till centrala delar av Göteborg.

Attityd

Attityden till bilpool var positiv redan från start för alla inblandade och efter att projektet genomförts är den fortfarande positiv till mycket positiv. I princip är det bara de två småbarnsfamiljerna, tillika de två familjer som inte kommer att fortsätta att vara med i bilpoolen efter projektets slut, som har upptäckt vissa nackdelar med bilpool. Eftersom inga bilbarnstolar finns i bilpoolsbilarna har de fått bära med sig privata bilbarnstolar och satt fast dessa vid varje resa. Bilarna har inte varit utrustade med sk. isofixfästen (snabbfästen) för barnstolar. Att sätta i en bilbarnstol kan vara en besvärlig och tidskrävande procedur som klart minskar attraktiviteten av bilpool för den här målgruppen.

I uppföljningen av projektet har deltagarna också diskuterat de attityder som möter dem när de pratar om bilpooler med vänner och bekanta. Tydligt är att trots bilpoolernas ökning under de senaste åren så vet folk i gemen för lite om hur en bilpool fungerar. Här finns mycket kvar i informationsarbete att utföra

för att nå ut till gemene man och ge dem en reell möjlighet att se över de alternativ till resande som idag finns i samhället. Den yngsta av deltagarna hade även stött på en kommentar som att "bilpool är töntigt". Han tror dock inte att den var så allvarligt menad som det lät. Men om detta är en utbredd synpunkt bland yngre så är det oroväckande. De yngre är en målgrupp som borde passa bra som bilpoolsanvändare, de bor ofta i områden med god kollektivtrafikförsörjning, de har fortfarande inget invant bilbeteende och en ekonomi som inte tillåter så stora utgifter som en relativt ny bil innebär. De har också en vana av att använda Internet och mobiltelefoner.

Sammanställning; resbeteende och attityd

Nedan görs en enkel sammanställning av förändringar i resbeteende och attityder hos deltagarna i bilpoolstestet.

Familj	Åker mer kollektivtrafik	Går och cyklar mer	Kör mindre bil	Fortsatt positiv till bilpool	Fortsatt med i bilpool
A	JA	JA	JA	JA	NEJ
B*	?	?	?	JA	JA
C	JA	JA	JA	JA	NEJ
D	JA	JA	JA	JA	JA
E**	?	?	?	JA	JA

* hade precis kommit hem från en utlandstjänstgöring vid projektstart, därmed är det svårt att jämföra med hans tidigare situation

** hade ingen egen bil före projektet, bilpoolen har gett henne tillgång till en bil och därmed ökat hennes frihet, hon behöver inte låna av vänner längre.

Rekommendationer

Att tänka på inför liknande projekt

Att projektet blev så lyckat som det blev har en rad förklaringar, där den viktigaste troligen är att Lundby Mobility Centre under flera års tid arbetat med att öka kunskapen om, och acceptansen av, bilpooler i Lundby. LMC har under årens gång tydligt märkt hur personer som besökt dem vid utställningar och informationsmöten successivt har ökat sin kunskap om bilpooler. Frågorna har ändrats allteftersom invånarna blivit mer medvetna och kunniga om bilpooler. I början dominerades frågorna av typen "vad är en bilpool" medan de efter en tid övergick till att bli mer detaljerade, exempelvis "hur bokar man en bil" och "hur betalar man för tiden man använt en bilpoolsbil".

Vid projektstart fanns redan väl fungerande bilpooler inom området. På så sätt kunde de första "barnsjukdomarna" undvikas.

Eftersom inställningen till bilpool hos deltagarna var positiv redan från början så fanns här en genuin vilja att prova detta som ett alternativ till egen bil. Ett projekt av detta slag vinner nog på att få deltagarna positiva redan före projektstart, exempelvis genom information och olika kampanjer.

Att tänka på: att informera om bilpooler under en längre tid, och ge invånarna en chans att vänja sig vid, och lära sig hur bilpooler fungerar.

Flera av deltagarna i projektet hade nyligen, eller rätt så nyligen, flyttat till Lundby. I Lundby är detta ingen ovanlig situation då området är inne i en expansiv fas och många nya bostäder har byggts de senaste åren. Situationen kan ge både för- och nackdelar i ett projekt av detta slag. Om ett av syftena med projektet är att introducera bilpool för nyinflyttade, i hopp om att de i samband med flytten ska lämna sina gamla resvanor med bilåkandet som dominerande res sätt, så är det en bra situation. Om främsta syftet är att se hur resbeteendet förändras för en familj vid inträde i en bilpool är det dock bättre om familjerna har en liknade boende- och ressituation både före, under och efter projektet.

Under projektets gång har även livssituationen för flera av deltagarna ändrats. En har gått från arbetslös till jobb i Borås, en familj har gått från att en har varit föräldraledig till att båda jobbar och en fick en arbetsuppgift som i princip krävde att hon "stängde in sig" i sitt hem. Naturligtvis är det svårt att i förhand veta vad livet för med sig, men före projektstart bör man tänka efter vad syftet med projektet är, vilka förändringar i grundförutsättningarna vissa familjer kan ge, och om det är nåt man vill undersöka i projektet. I fallet med de två barnfamiljerna visade det sig att de förändringar som inträffade gav en bra bild av hur bilpooler fungerar för barnfamiljer med små barn, där livssituationen ändras i snabb takt med att barnet växer. Med mannen som fick jobb visades hur bilpool fungerar för två olika typer av livssituationer.

Att tänka på: välj deltagare till projektet efter dess mål och syfte.

I projektet har det i vissa fall varit svårt att få fram några bevis för ändringar i resbeteende hos deltagarna. DE har endast fört enklare noteringar över sitt resande. Ett förslag kan vara att låta deltagarna fylla i ett enkelt frågeformulär både före och efter projektet eller att de får föra en utförligare dagbok över sitt resbeteende under projektets gång. Formuläret/dagboken bör dock enbart vara ett komplement till djupintervjuer. Intervjuer bör man ha med alla, eller ett flertal, beroende på testgruppens storlek. Djupintervjuer är viktiga för att få fram detaljerade synpunkter, både positiva och negativa, som kan bidra till att utveckla bilpoolstjänsten.

Att tänka på: komplettera gärna djupintervjuer med frågeformulär eller dagbok för att lättare kunna se förändringar i resbeteende.

Bilpool passar inte för alla. Framförallt krävs att de dagliga transporterna till och från arbetet och eventuellt till och från dagis/skola kan klaras på annat sätt, exempelvis genom kollektivtrafik, gång och cykel, eller egen bil. Bilpool fungerar dock utmärkt som ett komplement till dessa res sätt. Ibland har man ett behov att åka till platser och/eller på tider som inte passar för kollektivtrafiken och ibland vill man frakta saker som är allt för skrymmande och/eller för tunga att transportera på en buss eller cykel. Bilpool kan också vara ett utmärkt alternativ till att ha två bilar inom hushållet. När man börjar informera och prata om bilpooler är det viktigt att vara tydlig med att detta är ett bra alternativ för många, men inte för alla. Budskapet får inte vara att alla ska

gå med i bilpool för att samhället ska klara sina miljömål, utan det bör presenteras som en tjänst där vissa kan spara mycket pengar och arbetsmöda på att slippa ha en egen bil. Det är också viktigt att området där man försöker införa en ny bilpool har en god kollektivtrafik och bra gång- och cykelvägar så att det kan bli ett reellt alternativ för många.

Att tänka på: välj en målgrupp som passar för bilpool, i ett område med god kollektivtrafikförsörjning samt goda gång- och cykelmöjligheter.

Att tänka på för bilpoolsföretag

Under djupintervjuerna har det kommit fram förslag på förbättringar som bilpoolsföretag kan använda sig av för att ytterligare förenkla och förbättra bilpooltjänsten.

Alla deltagarna i detta projekt har upplevt det som enkelt att boka bilen över Internet och att öppna bilen med mobiltelefon. Detta nya tillvägagångssätt kan dock upplevas som nytt och skrämmande för många och det är därför viktigt att ge invånarna möjligheten att få testa på bilpoolsbilarna först.

Att tänka på: den nya tekniken kan upplevas som skrämmande och vara svår att ta till sig för en del.

Två av deltagarna i projektet har efterlyst en överblick över tidsboknings-systemet för att kunna se när bilarna är lediga. I nuläget får de testa sig fram om olika bokningar fungerar med tidigare införda bokningar.

Att tänka på: ha ett bokningssystem med överblick över alla bokningar.

En av deltagarna önskade mer specificerade fakturor över sina resor medan en av deltagarna tyckte att just det faktum att man såg den faktiska kostnaden för varje resa la sig som *"en våt filt över resglädjen"*.

Möjligen skulle man kunna erbjuda olika typer av fakturor, antingen med detaljerad information eller bara som en klumpsumma. Vid inskrivning i en bilpool skulle man även kunna erbjuda att tillsammans räkna ut den månadskostnad som en eventuell tidigare bil i hushållet medfört och på varje faktura ange hur mycket familjen sparat varje månad genom att nyttja bilpool istället för egen bil. Då skulle fakturorna mer fokusera på sparande än använda pengar. Man skulle även kunna informera om de tjänster som utförts på bilen under månadens gång, exempelvis städning, besiktning och reparationer, som en påminnelse om sådant man numer slipper befatta sig med. Andra tjänster som kan erbjudas är uppföljning av sin faktura på Internet eller att man kan ange ett takbelopp per månad som man är villig att lägga ut på bilpooltjänsten. När man närmar sig takbeloppet utgår ett sms som varning.

Att tänka på: att göra betalningssystem och fakturor mer kundanpassade och flytta fokus från kostnader till sparande och utförda tjänster.

I projektet har två familjer med små barn deltagit. Båda familjerna har berättat om det jobbiga i att bära med sig egen bilbarnstol, och framförallt att sätta fast bilbarnstolen vid varje resa. En familj framförde önskemål till City Car Club om att ha en bil med en fast bilbarnstol i. City Car Club kunde dock inte uppfylla önskemålet då de ansåg att det var för få barnfamiljer anslutna till aktuell bil.

För att inte tappa målgruppen barnfamiljer så bör behovet av bilbarnstol och hur man kan möta det diskuteras. Barn bör sitta i bakåtvänd bilbarnstol minst tills de fyller fyra år. Om man får fler än ett barn kan perioden när man är i behov av bilbarnstol sträcka sig under en lång tid. Under denna tid i livet tappar bilpoolsföretagen viktiga kunder. Om inte möjligheten finns att ha fastsatta stolar så bör det åtminstone gå att sätta in sk. isofixfästen (snabbfästen) eller färdiga remmar att sätta fast stolen i. Det bör gå att lösa så att dessa fästen inte hindrar övriga passagerare vid färd i bilen. Man kan även ha en bilbarnstol i ett låst utrymme bredvid bilen, så att familjerna slipper bära med sig stolen hemifrån.

Att tänka på: att förenkla för barnfamiljer att nyttja bilpoolsbilarna, med exempelvis isofix-fästen eller fastsatta bilbarnstolar.

Bilagor

Bilaga 1 *Rapport 1 träff bilpoolstestare hushåll 2004-10-26*

Bilaga 2 *Rapport 2 träff bilpoolstestare hushåll 2005-06-12*

Bilaga 3-8 *Mediaklipp*

Möte med 1-årsbilpoolstestare Hushåll, på Hotel 11, 26 oktober 2004

Familj A.

Gift par runt 30-årsåldern, ett litet barn. Nyinflyttade på Eriksberg, bor vid Snickeriet. Familjen hade tidigare två bilar, i och med bilpoolserbjudandet och flytten bestämde de sig för att bara ha en bil. Dels av ekonomiska skäl men även av miljömässiga skäl.

Kom igång med bilpoolserbjudandet efter semestern.

Har till dags dato varit med i cirka tre månader. Under denna tid har de använt bilpoolsbilen en gång.

I och med att de gick med i bilpoolstestet började tänka över sitt resande. De hade flyttat till ett nytt område med bra kommunala kommunikationer. De började tänka efter om det var nödvändigt att använda bil vid vissa ärenden. Ofta kom de fram till att de kunde ta bussen eller cykla. Detta medförde att de inte bokade bilpoolsbilen utan avstod från bilanvändning.

– Vi har aldrig tidigare kört så lite bil som vi gör idag, konstaterar mannen.

De kör knappt hälften så mycket bil nu jämfört med tidigare.

Alla kontakter med Lundby Mobility Centre och City Car Club har fungerat väldigt bra. Det har varit lätt att boka bilen och vid besök på City Car Clubs hemsida har det inte varit något problem med att få den information de sökt efter.

Det enda som de tycker är ett litet problem är att de måste ha bilbarnstol vid användandet av bil. Det kan vara lite böjigt. Dels måste de bära med sig egen bilbarnstol och dels är det lite krångligt med fästena. En klar fördel vore om det fanns isofix-fästen i bilpoolsbilarna.

Familj B

Yngre man, sambo. Boende på Lindholmen/slottsberget. Valde att bli bilpoolstestare istället för att köpa egen bil.

Kom med i testet efter semestern. Varit med i cirka tre månader. Använder bilpoolsbilen ganska flitigt, kör bilen ungefär två gånger i veckan. Oftast blir det till kortare resor.

Arbetslös sedan ett litet tag tillbaka och tänker numera en gång till när bil skall bokas.

Ibland blir det buss 16 i stället för bilpoolsbilen.

Bokning fungerar för det mesta bra, tycker dock att det är ett problem att inte någon översikt över bokningarna visas vid bokning. Vill gärna få upp när bilen är ledig direkt på skärmen. Idag får man pröva sig fram och det tar lite tid.

Är också lite missnöjd med fakturorna. Idag kommer kostnaderna redovisade som en klumpsumma trots att City Car Club har lovat att bokningarna skall vara specificerade. Vill också att de personliga minnesanteckningarna man själv kan skriva in vid bokning, skall finnas med på fakturan.

Önskar också att bilarna skall spridas lite mer i området. Idag står tre bilar på Eriksberg, de borde spridas lite mer i området.

Är dock väldigt nöjd hittills och de skulle ha använt bilpoolsbilen mer om den egna ekonomin varit bättre. Att köpa egen bil är inte aktuellt.

Familj C

Ett gift par, ett litet barn under ett år. Bor på Miraallén. Kom igång med bilpoolserbudandet i maj.

Har en egen bil i hushållet, tänkt att bilpoolsbilen skulle vara ett komplement och i stället för andra-bil för kvinnan i familjen som är föräldraledig. Mannen har den egna bilen till jobbet.

Använder nu bilpoolsbilen cirka en gång i månaden. Trodde att de skulle använda bilpoolsbilen en till två gånger i veckan men har blivit betydligt färre gånger.

- Det har blivit att jag tänker till lite extra. Ibland har jag då valt bussen i stället för bilpoolsbilen. Buss 16 är fantastisk, säger hon..

Har också lite svårt med att beräkna hur lång tid hon behöver använda bilen. Då hon har ett litet barn med sig kan det oftast dra ut på tiden. I början var det med nöd och näppe som hon han tillbaks med bilen inom den bokade tiden. Några gånger har hon ringt City Car Club och förlängt bokningen vilket har gått mycket bra.

Bilen på Miraallén är en så kallad Pet-car, vilket bytyder att det är tillåtet att ha hund i bilen. Ibland har det luktat hund i bilen när hon använt den. Inte så himla kul. Kom dock på att det är ungefär lika långt/kort till bilpoolsbilen på Verkmästaregatan och har nu bokat den i stället.

Även hon tycker det är bökitigt med bilbarnstolen och tycker att de skulle finnas fästen och helst bilbarnstol i någon av bilarna.

Familjen är nöjd hur det fungerat hittills både med kontakterna med Lunby Mobility Centre och City Car Club. Även denna familj har ändrat sitt beteende när det gäller resor och transporter och numera tänker de över användandet av bil och åker mer kollektivt än tidigare.

Familj D

Hustru och man. Bor på Eriksberg. Flyttade från norra förorterna till Eriksberg i våras och gjorde i samband med flytten sig av med den egna lite äldre bilen. Nappade genast på erbjudandet om att bli bilpoolstestare. Gick med i april-maj.

Tidigare körde de 1500-2000 mil per år med den egna bilen.

- Idag har vi fått ett helt annat tänkande. Vi åker mer kollektivt, vi cyklar och vi använder bilpoolsbilen.

De använder idag bilpoolsbilen 1-2 gånger i månaden. Även de trodde att de skulle använda bilpoolsbilen mycket mer.

De använder bilpoolsbilen föra att storhandla, åka till Ikea, lämna/hämta på Landvetter etc. I andra fall tar de cykeln eller bussen.

Ingen i familjen behöver bil för att ta sig till jobbet, där fungerar Älvsnabben utmärkt.

I början var det strul med bokning och annat. Alltid redde det upp sig och samma problem återkom inte flera gånger. Idag är det smidigt men skulle vilja ha översikt ppå när bilen är ledig för bokning. Har framfört detta till City Car Club.

Tycker att bilarna är lite slitna tekniskt i förhållande till hur långt de gått. Bland annat kopplingen känns sliten i flera bilar. Instruktionsbok fattas också i flera bilar.

De är dock nöjda med kontakterna med City Car Club och kontakterna med LMC.

Har en idé om att ansluta hela fastigheten till bilpool – kollektiv anslutning – för att få fler till att använda bilpool. Tycker att det är alldeles förträffligt och att det borde passa fler familjer.

Familj E.

Kunde tyvärr inte delta i träffen

Möte med 1-årsbilpoolstestare Hushåll, på Hotell 11, juni 2005

Familj A.

Gift par, ett barn. Bor vid Snickeriet sedan knappt ett år tillbaka. Gick med i bilpoolerbjudandet med målsättningen att familjen skulle klara sig med en bil. Sålde en bil vid inflyttning vid Snickeriet. Detta bland annat på grund av erbjudandet angående bilpool och av miljömässiga och ekonomiska skäl.

Idag har de två bilar igen.

Familjen förklarar att det inte fungerar för dem med enbart en bil nu när båda arbetar. Till stor del beror detta på en kollektivtrafik som inte fungerar till deras arbetsplatser. Båda jobbar i Torslanda samt att har barn på Herrgårdsparken, Sannegårdshamnen.

Här nedan kommer skrivna synpunkter från Familjen A.

Busstrafiken mellan Eriksberg och Volvo är på tok för långsam (byte) och med låg frekvens om man inte slutar jobbet kring 17.00. Att ta sig dessa 9 kilometer på kvällen tar från 38 upp till 50 minuter (max 10 minuter med bil). Dvs av tid som man tillbringar med barn och familj.

Frågan från oss till er är hur man skall kunna övertyga någon att minska sitt bilåkande utan ett attraktivt alternativ. Vad som görs nu med cykel är mycket positivt med separata leder och förhoppningsvis en cykelbro till stan (vi åker redan nu aldrig bil till stan). Det tror vi många kan tänka sig att växla till om man känner sig säker på cykelbanor.

Nästa är en kollektivtrafik som tidsmässigt kan jämföra sig med privatbilism. Finns inte dessa ingredienser kommer det att krävas chockhöjning för privatbilism för att det skall slå igenom.

För oss spelar det ingen roll om bensinen kostar 10 eller 20 kr litern, det är ändå en låg kostnad jämfört med tidsvinsten och detta är inte på något sätt unikt för oss.

Vad skulle då krävas för att vi skulle gå tillbaka till 1 bil igen (med stöttning av bilpool) specifikt i nuläget?

Faktiskt bara en sak, direktbuss mellan (Volvo) Torslanda och N. Älvstranden (max restid 20-25 minuter) som har en frekvens på 2-3 ggr per timma och som åtminstone fungerar fram till kl. 18.

Familj B.

Yngre man, sambo, inga barn. Bor på Lindholmen/slottsberget.

Han fick erbjudandet om att gå med i bilpool när han precis flyttade hem till Sverige efter utlandstjänst. Han nappade genast på erbjudandet och tyckte det var ett bra alternativ i stället för att köpa egen bil. Gick med i augusti 2004.

Under första tiden var han arbetslös och höll nere användningen av bilpoolsbil. Trots det så använde han bilen ungefär två gånger per vecka, mest till korta resor. Handla mat, hämta sushi, hyra film etc. Någon gång tar han bilpoolsbilen till Borås.

Under våren har han använt bilen färre gånger, detta på grund av att han arbetar i Borås och kommer hem sent. Då blir det mest att han stannar hemma när han väl kommit hem. Är dock mycket positiv till att vara med i bilpool och han kommer att förstå att vara kund efter att hans testperiod går ut. Ser det som ett utmärkt alternativ till att ha tillgång till bil.

– Det är himla skönt att ha bil men slippa alla jobb med att ha egen bil, säger han. Bilarna är rena och städade men han har märkt att under den sista tiden har det blivit svårare att få bil. Ett antal gånger har det inte funnits någon ledig och då har han struntat i att boka. Att ta sig till Eriksberg har inte varit aktuellt då han tycker det varit för långt att hämta bil där. Han har aldrig cyklat till bilpoolsbilen. Han vill ha gångavstånd till bilen. Han förstår inte varför inte fler nappar på att använda bilpoolsbil. När han någon gång pratat med kompisar om bilpool tycker han att de har inte har satt sig in i hur det fungerar. Någon sa att det var töntigt med bilpool. Han tror att hos en del hänger "den gamla" synen kvar, dvs att det är ett gäng grannar som delar bil och springer runt med bilnyckeln till varandra. Han lovordar också enkelheten med bilpool; bokning över Internet, slipper besiktning, skatt etc och framför allt att öppning av bil sker med mobilen.

Familj C.

Gift par med litet barn. Bor på Miraallén i Sannegårdshamnen. Familjen har en bil i hushållet och valde att gå med i erbjudandet i stället för att skaffa ytterligare en bil. Redan från början visade det sig att hon inte använde bilpoolsbilen lika mycket som hon hade tänkt sig. Oftast blev det buss 16 i stället för bilpoolsbilen då den fungerar fantastiskt bra speciellt om man åker med barnvagn. Dock använde hon bilen cirka en gång i månaden. Efter januari månad, när det var dags att byta till större bilbarnstol, har hon inte använt bilpoolsbilen alls. Detta på grund av krångligheterna med att sätta fast den större modellen av bilbarnstol i poolbilen. Dels är bilbarnstolen tung att forsla med sig, dels är den en aning svårmonterad.

Detta har gjort att hon tagit bussen i stället och vissa dagar har mannen i familjen inte haft bilen till jobbet utan hon har då tagit den egna bilen.

Hon har tagit upp detta med City Car Club om önskan att ha en fast monterad bilbarnstol i en av bilpoolsbilarna men i dagsläget har det inte varit aktuellt för företaget att montera in en sådan. Detta med tanke på att bilpoolsflottan inte är så stor i området och andelen barnfamiljer som är med i bilpool är begränsade.

Hon har bara positivt omdöme om City Car Club och de är alltid trevliga och lyhörda när hon ringt dem.

Ett tag var det problem med ABS-bromsarna och det tog ett litet tag innan det blev åtgärdat. Då valde hon också bort bilpoolsbilen trots att City Car Club hade sagt att det inte var några problem med att använda bilen innan det blev åtgärdat. Hon ville dock inte det med tanke på att hon hade ett litet barn i bilen och hon kände sig inte säker.

Hon tycker att bilpoolstanken inte är anpassad för småbarnsfamiljer utan snarare i så fall om barnen växt upp kan det fungera bättre.

Hon tycker också att det borde synas mer att det är en bilpoolsbil så att fler blir intresserade. Hon är dock mycket nöjd med att få varit med i detta delprojekt och det har definitivt höjt hennes medvetande nivå när det gäller familjens resor. De tänker till en gång

extra när de skall göra en resa och många gånger tar familjen bussen nu i stället för att ta bilen. Det skulle de inte gjort för ett år sedan.

Familj D.

Familj bestående av kvinna och man. Flyttade till Älvstranden från Angered. I samband med flytten sålde de bilen samtidigt som de fick erbjudandet om att testa bilpool. Tidigare körde de den egna bilen ca 2.000 mil per år, idag kommer de inte ens upp i tre-siffrigt belopp med bilpoolsbil.

De har använt bilpoolsbilen till bland annat att storhandla, åka till Ikea och köpa blommor till balkongen.

- Borta är nöjesresorna, säger mannen.

Den största skillnaden för familjen gentemot att ha egen bil är att alla kostnaderna blir tydliga med bilpoolsbil.

– Förr köpte jag bensin på kontokort, servade bilen då och då och hade små kapitalkostnader för skrothögen. Då funderade jag aldrig över vad varje enskild resa kostade. Det är annorlunda med poolbilarna, och i det ligger förmodligen ett pedagogiskt värde även om kunskapen också lätt lägger sig som en våt filt över resglädjen.

För familjen har dt mesta fungerat bra under det år som de använt bilpool. Bilarna är hyfsat städade, det är enkelt och bekvämt att boka bil över nätet, låsa upp med mobilen och ställa ifrån sig bilen via ett telefonsamtal.

De är mycket nöjda och de tänker fortsätta att vara kund i bilpoolsföretaget nu när deras testperiod är över.

Familj E.

(Var ej med vid förra mötet för ett halvår sedan)

Kvinna, ensamhushåll (har fästman som har bil)

En ensamboende kvinna som bott på Miraallén ungefär två och ett halvt år. Har inte haft någon bil under den tiden hon bott på Miraallén.

Gick med i bilpool när hon fick erbjudande om att testa bilpool under ett år. Redan från början var hon mycket positivt inställd till bilpool och hon var ganska insatt i hur de fungerade. Trodde dock inte att det var så smidigt som de visade sig vara.

Ungefär i samband med att hon gick med i bilpoolen fick hon ett krävande uppdrag (är egenföretagare, jobbar som författare och journalist hemifrån) som innebar att hon i princip skulle sitta instängd på dagarna och skriva. Detta innebar att hon inte nyttjade bilpoolsbilen i den utsträckning som hon hade planerat.

Under dt år som gått har hon använt poolbilen ett fåtal gånger. Då har det varit en arbetsresa som hon inte har kunnat lösa på annat sätt.

- Jag älskar bilpool. Det är suveränt sätt att ha tillgång till bil. Trots att jag har använt bilen så få gånger tänker jag fortsätta att vara med. För just känslan att ha tillgång till bil är viktig. Det gör att jag vet att jag kan resa med bil om så skulle behövas.

Hon har inget att anmärka på vid kontakterna med City Car Club. De har alltid varit hjälpsamma och lätta att få tag på. Bilen har varit städad och ren de gånger hon använt den.

Bland sina grannar pratar hon sig alltid varm för bilpoolen och hon tycker det är konstigt att inte fler är med.

- Det är flera grannar som har två bilar, jag förstår inte varför de inte säljer en av dem och går med i bilpoolen.

En av förklaringarna tror hon är att de tror att det fortfarande är krångligt att vara med. Och att de alltid är svårt att tänka i nya banor.

- Det finns en initial tröskkel som det tar tid att komma över, förklarar hon. För henne själv tog det drygt ett år från det att hon började tänka på att gå med i bilpool. En enkel informationsbroschyr där det enkelt förklarade hur det fungerar tror hon skulle göra att fler blir intresserade och på så sätt få fler med i bilpoolen.

Familjer prövar bilpool

I oktober träffade Lundby Mobility Centre fyra av familjerna första gången. Det visade sig redan att tillgång till bilpool hade påverkat familjernas resor i större utsträckning än de hade tänkt från början.

Alla hushåll hade minskat sitt användande av egen bil och de hade i större utsträckning promenerat, cyklat eller utnyttjat kollektivtrafiken. Detta var en positiv förändring för familjerna som inte hade tänkt i de banorna innan. Att

Sedan ett halvår tillbaka drivs ett projekt av Lundby Mobility Centre som kallas "Testpoolare Hushåll". Det innebär att fem familjer i Lundby har valts ut och de testar bilpool under ett år.

Under detta år följer vi familjerna lite mer noggrant genom regelbundna möten, de för enklare dagbok över sitt bilanvändande och de delger oss sina erfarenheter av att använda bilpool och hur de i allmänhet förflyttar sig, både i stadsdelen och utanför.

de åkte mer kollektivt berodde bland annat på införandet av stombussen, linje 16. Denna linje var de mycket nöjda med.

En familj hade gjort sig av med den egna bilen och använde sig enbart av bilpoolsbil. En annan familj hade valt att inte skaffa sig en egen bil utan satsade på att enbart vara med i bilpool.

Ytterligare en familj bestämde sig för att bara ha en bil. De gjorde sig av med sin andra bil dels av ekonomiska skäl men även av miljömässiga skäl och anslöt sig till bilpool. När de gäller bilpoolsresorna har de varit färre än vad samtliga familjer räknat

med från början. Alla familjer var dock mycket positiva till att använda bilpool och de var mycket nöjda med tjänsten. Bokning, tillgång till bil, städning av bilarna etc har fungerat alldeles utmärkt hittills, var deras omdöme.

Vill du veta mer om bilpooler, kontakta Ulla Robertsson, tel 0736-59 11 49 eller ulla.robertsson@visionlundby.goteborg.se

Lundby Mobility Centre flyttar till Eriksberg

Lundby Mobility Centre flyttar in i nya, publika lokaler.

10 februari 2005 går flytten till Sagolandsvägen 16 vid Östra Eriksbergsgatan. Med detta hoppas vi kunna erbjuda ytterligare mer utåtriktade aktiviteter för boende och företag i stadsdelen.

Cykelkurs

För många är det en självklarhet att kunna cykla, för andra inte. Därför arrangerade Lundby Mobility Centre hösten 2004 en cykelkurs för kvinnor som bor i Lundby. Tio förväntansfulla damer träffades vid lika många tillfällen och provade på cyklingens ädla konst. De fick låna cyklar och de fick var sin hjälm som de fick behålla efter avslutad kurs.

Vid första träffen hade vi en teori-lektion där trafikvett, regler och hjälm-användning diskuterades. Nästföljande gånger höll vi till på en grusplan där deltagarna tillsammans med en instruktör hjälpte varandra att få balans på cyklarna.

Efter ett antal kurstillfällen var några av kvinnorna redo att bege sig ut på cykel-

Är du intresserad av att lära dig att cykla? Här i sådana fall av dig till Marie Löwkrantz.

banorna och på den sista kursdagen körde samtliga på cykelbanor och en del även ute i trafiken. En fantastisk upplevelse att se och lyssna på dessa modiga kvinnor som numera har möjlighet att ta del av den frihet som alltför många tar för givet!

Kursen anordnades i samverkan med Göteborgs mångkulturella trafiksäkerhetsförening samt Eu-projektet Aktiva.

Marie Löwkrantz, tel 031-23 07 45 eller marie.lowkrantz@visionlundby.goteborg.se

Med ostindiefarare till bilpool

Vad sägs om en guidad tur på Terra Nova och till kaffet en bilpool? Det är Vision Lundby som startat ett samarbete med Svenska Ostindiska Companiet för att locka fler intressenter till bilpooler.

– I båda fallen handlar det ju om djärva idéer och transporter som är vänligare mot miljön, säger Ulla Robertsson, projektledare för Vision Lundbys bilpooler.

Vision Lundby är Göteborgs Stads satsning på att stödja trafik- och transportlösningar som är effektivare och bättre ur miljösynvinkel.

Ett led i det arbetet är att starta bilpooler, både för hushåll och företag.

Därför bjuder man intresserade att komma till Terra Nova för att se hur långt byggandet av Ostindiefararen

Göteborg har kommit. Vid fiket blir det en stunds information om för- och nackdelar med att vara med i bilpool.

Första träffen på Terra Nova hölls i januari och då var det boende på Lindholmen som fanns på plats.

– Intresset var så pass stort av vi ligger på gränsen för att kunna starta en bilpool på Lindholmen, säger Ulla Robertsson.

Den 26 februari hölls ett möte för boende på Eriksberg och då var syftet att stärka den bilpool som redan finns där.

Nästa träff på Terra Nova blir den 19 mars och då är det företag på LundbyStrand som är inbjudna.

Text: Kenth Lärk

Bilpool gräddfil till p-plats

Trafikkontorets förslag gynnar dem som värnar om miljön

Bilpooler är på väg att få en gräddfil till attraktiva parkeringsplatser i Göteborg. Trafikkontoret vill gynna bilpooler och -kooperativ så som miljöbilar redan gynnas.

■ Om förslaget välbegärs i trafiknämnden på onsdag så kan de som löser sina transporter med hjälp av bilpooler och -kooperativ få flera fördelar jämfört med många andra bilar.

● Attraktiva och öronmärkta p-plats där pooler redan finns eller startas. Trafikkontorets säljchef An-

ders Roth nämner områden som Norra Älvsåstrand där många företag och mycket folk flyttar (men även övriga SDN Landsby där trafikkontoret driver Vision Landsby), Sahlgrenska för bilkooperativa i skärgården samt Linnéstaden där bristen på p-plats är extra stor.

● Förtur i köerna till p-plats för kommunägda bolag som till exempel P-bolaget, Poseidon, Bostadsbolaget och Familjebostäder.

● Troligen också särskilda p-plats för poolbilar på samma sätt som det redan finns platser för handikappade bilar. För detta krävs dock först en ändring i den statliga trafikförordningen. Trafikkontoret och Vägver-

ket försöker tillsammans påverka regeringen.

Formellt blir det stans politiska ledning i kommunstyrelsen som ska uppmana alla förvaltningar, och inte minst alla kommunägda bolag, att på det här sättet systematiskt gynna transportlösningar som minskar trängseln och utsläppen.

FAKTA | Stor pool planeras

Kommunen planerar en större bilpool-satsning i centrum. Alla de hundratals anställda som jobbar i bevakningskvarteret Traktören och på gatorna runt omkring i västra Nordstan ska kunna börja använda

De tre främsta effekterna av bildelning - ett annat namn för bilpooler eller -kooperativ - är enligt trafikkontoret:

- Vi behöver färre p-plats. En poolbil ersätter 3-5 vanliga p-plats.
- Vi kör mindre än vi gör med en egen bil. Den årliga körsträckan minskar med 20-30 procent.
- Vi åker mer kollektivt. Den som

börjar dela bil med andra ökar sitt kollektivåkande med tio procent.

I Schweiz, som är ett föregångsland i detta sammanhang, har användningen av bilpooler blivit en marknadsandelar från rent privat bilkörning. Där bedömer man att var tionde person på lång sikt skulle kunna använda sig av pooler. Omräknat på Göteborg skulle det betyda 50 000 potentiella användare.

Trafikkontoret vill att politikerna sätter upp som ett första mål att 10 000 göteborgare inom fem år ska använda sig av bilpooler och -kooperativ.

ANDERS SAHLBERG

031-42 42 27 anders.sahlberg@tp.gu.se

poolbilar i stället för privata bilar i glesom. Förutom att minska trängseln och utsläppen vill kommunen minska antalet p-plats som den byr till sina anställda på litet de våningen i p-huset i Östra Nordstan.

Smidigt med nya bilpooler

Inga dyra försäkringar, inga däckbyten och inte en enda misslyckad besiktning. De nya bilpoolerna har blivit avsevärt bekvämare.

– De har ett väldigt smidigt system, säger Ulla Robertsson på Lundby Mobility Centre.

Många bilägare drömmer om att kunna dela på kostnaderna. Särskilt om inte bilen används dagligen, utan mest står och tappar pengar på en dyr parkeringsplats.

– Allt fler människor går med i olika bilpooler, förklarar Ulla Robertsson.

Och poolerna har förändrats i takt med sin ökade popularitet.

Borta är tråkig arbetsplikt och dyra insatser, vilket ofta följde med de mer traditionella bilkooperativen.

I stället betalar medlemmarna en fast avgift varje månad, plus en tim- och milkostnad beroende av hur mycket de använder bilarna.

– De kommersiella poolerna kan liknas vid ett mellanting av

en hyrbil och en egen bil, menar Ulla Robertsson.

På Norra Älvstranden finns tre olika bilpooler med tre olika inriktningar.

INGA GRÄNSER

Här finns SunFleet Carsharings miljöbilar som riktar sig mot företag, Hisingens Bilkooperativ som ägs av sina medlemmar, och den kommersiella poolen, City Car Club.

– Den sistnämnda har en ty enkel modell för privatpersonen, berättar Ulla Robertsson.

Företaget har för närvarande sex bilar i Lundby, de flesta stationerade vid Noera Älvstranden. Medlemmarna bokar den bil som passar bäst. Eller den som står närmast.

– Det finns inga gränser för hur

Fakta BILPOOLER PÅ NORRA ÄLVSTRANDEN:

◆ **Hisingens bilkooperativ:** En traditionell ekonomisk förening med ett 20-tal medlemmar. www.bildelning.nu

◆ **SunFleet Carsharing:** Ett Göteborgsbaserat företag som ingår i Hertz – Volvo Car Corporation. www.sunfleet.com

◆ **City Car Club:** Har sex bilar i Lundby. Bokningen sker via Internet eller telefon. www.citycarclub.se

länge man får utnyttja bilen vid varje tillfälle.

Sedan är det bara att hämta bilen på parkeringen. Ingen tidsödande nyckelhämtning krävs, dörrarna öppnas enkelt med mobiltelefonen och en pinkod. Hur långt och hur länge bilen sen går, registreras av bilen själv.

Man kan välja om man vill köra en liten, mellanstor eller stor bil. Alla varianterna finns.

Bes med bilpool. Ulla Robertsson förklarar de nya enkla bilpoolerna

Dela bilen med poolaren

Enkelt, bekvämt och billigt. Det är några anledningar till att allt fler göteborgare blir medlemmar i en bilpool. Kanske är det så här framtidens bilägande ser ut? Nyligen startade en bilpool vid Kyrkbytorget i Lundby.

Nya tidens kollektivtrafik är enkel, bekväm och billig

Försäkringar, bensin, reparationer och parkeringsplatser. Ja, det är dyrt att ha bil. För den som inte behöver bil dagligen kan en bilpools-medlemskap vara en bekväm och billig lösning.

– En del har också en poolbil som andrabil, säger Ulla Robertsson projektledare på Lundby Mobility Center.

I Lundby arbetar de aktivt för att fler ska få upp ögonen för bilpools. Och visar tkar intressen, men kanske inte i rasande tempo.

– Det tar lite tid att ändra gamla vanor, det handlar om en attitydförändring när det gäller bilägandet som måste till. För många tar det emot att ge upp att ha en egen bil.

Personlig kod startar bilen

15 september startade en ny bilpool vid Kyrkbytorget. Där står nu en Peugeot 307 kombi som medlemmarna kan boka när de behöver den. Det går de via internet. Och någon tjuv med nycklar är det inte tal om.

– Alla medlemmar har en så kallad ID-nyckel till bilen. Denna riktar de mot dosen i framsidan och så låses bilen upp, berättar Ulla.

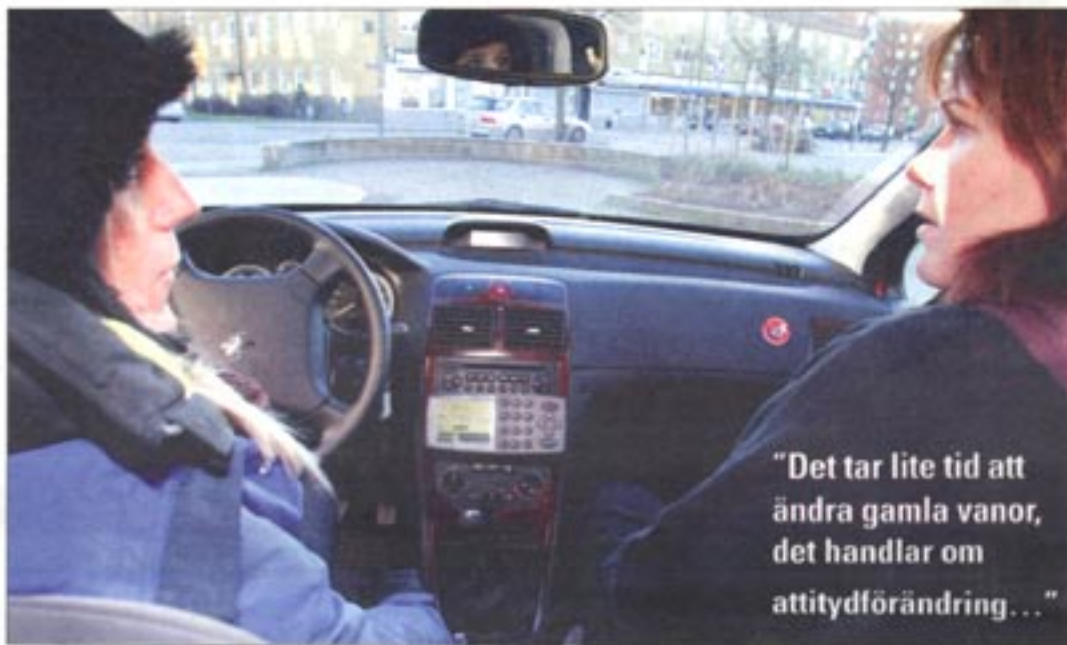
Inom bilen finns sedan en färd dator i vilken man står in sin personliga pinkod. Datorn hämtar då data från internet och kan kontrollera att det är rätt person som bokar bilen.

– Överensstämmet inne pinkoden med den gjorda bokningen kan inte bilen köras iväg. Därmed kan ingen köra iväg med bilen på någon annan bokade tid.

Men det är också möjligt att boka direkt i bilen. Går man förbi den och ser att bilen blinkar ledigt så är det bara att boka direkt i bilen. Ulla Robertsson tycker att det är smidigare att boka den hemifrån över internet.

– Då kan man boka när man vet att man behöver den. När ungarna ska köra till idrottskyllan eller man ska till farmor.

Bakom bilpoolen vid Kyrkbytorget står Stansbil bilpool (ej att förväxla med Stansbil bensinstationer). Det rör sig alltså om en

”Det tar lite tid att ändra gamla vanor, det handlar om attitydförändring...”

Full fart framåt med färd dator. Alla medlemmar har egen nyckel och egen kod som de måste stå in i färd datorn för att kunna starta bilen. Foto: Tommy Hall

så kallad kommersiell bilpool. Medlemsavgiften är däremot lite högre jämfört med de ideella bilkooperativ som finns, i andra sidan är det bekvämare.

– Många tycker att det är enkelt och bekvämt. Man slipper alla problem. Bilen har fått parkeringsplats. Händer det nåt med bilen, så sätter Stansbil bilpool direkt dit en ersättningsbil.

Dessutom slipper bilpoolsmedlemmarna ansvar för däckbyte, reparationer, inbrott och besiktning.

Idealför är att 8-10 medlemmar delar på en bil. Nyttjandsgraden ska helst inte överstiga 60 procent. Men blir det 12-15 medlemmar så sätter Stansbil ut en bil till.

Bilpool eller bilkooperativ

Själv är Ulla Robertsson medlem i Majornas bilkooperativ, Sveriges största bilpool, som finns runt om i centrala stan. Till denna är idag cirka 300 hushåll anslutna. Bilkooperativet sköter sig från de kommersiella bilpoolerna på så sätt att man med sitt medlemskap förbinder sig att arbeta för kooperativet 2-5 timmar per månad.

I Schweta är bilpools mest sedan länge. Och Ulla Robertsson är övertygad om att detta är framtiden.

– Det kommer att vara för dyrt att äga bilar som står stilla. Vi måste tänka om när det gäller våra resor. I Stockholm visar bilpoolerna mycket snabbt. Men där är det också trängre och parkeringsplatserna är dyrare.

Carl Jönsson

En bil för alla. Låna bilen när du behöver den – tvätt och reparation sköts av Stansbil bilpool. Foto: Tommy Hall

Hur vet jag var jag kan köpa Västtrafiks biljetter?		Frågor och svar
<p>Svar: Tidpunkten och Pressbyrån säljer biljetter. Dessutom finns det ytterligare cirka 300 försäljningsställen i Göteborgsområdet. Oftast är det servicebutiker eller tobaksaffärer, men det säljs också biljetter på en del bensinstationer, större mataffärer med mera. Gemensamt för alla är att de har en rund, grön dekoral sid enträn, som visar att de är Västtrafiks återförsäljare.</p> <p>På vår hemsida www.vesttrafik.se och i tittarebroschyrerna hittar du mer information om var du kan köpa biljetter.</p>	<p>Hur länge är man ungdom?</p> <p>Svar: Grundregeln är att man räknas</p>	<p>som ungdom till och med 30 juni det år man fyller 18 år. (Det innebär att den som är född 1987 räknas som vuxen från och med 1 juli 2003.) Den regeln gäller till exempel på kupongresor och för medföljande på dagkort. Men kan dock resa på månadskort för ungdomar eller friskort ändå tills man fyller 20 år. De som reser ofta får alltså billigare resor.</p>

TROR PÅ FRAMTIDEN. Ulla Robertsson på Lundby Mobility Centre tror att bilpoolerna kommer att bli allt fler framöver. Hon ser inga stora nackdelar med systemet, däremot väldigt många fördelar. Foto: LARS SJÖQVIST

Bilpool är framtiden

Med lite extra planering blir det billigt och enkelt att ha bil

Ulla jobbar i en framtidsbransch. Starka krafter verkar i dag för ett skrotande av privatbilsinnehavet till förmån för bilpooler.

Några starka nackdelar med systemet är svåra att se. Det handlar bara om smärre avogheter som krav på bättre planering och några minuters tidsförlost vid hämtning och lämning.

Ett bekymmersfritt, billigt och miljövänligt alternativ till individuellt bilinnehav.

Ursprunget till poolandet var de kända kooperativen från firra decenniet.

Det handlade om att ett antal familjer slog sig ihop om ett eller flera gemensamma bilinköp. Sedan skulle man teckna sig för bilen vid behov och betala för graden av användning.

I Göteborg finns fortfarande

FAKTA/Så funkar det

- Kommersiella bilpooler: City Carclub och Sunset Car-sharing. Det senare har bara miljöbilar.
- Anslutning: För privatpersoner finns två prisalternativ i City Carclub: standard och light. Standard kostar i fast månadsavgift 345 kronor, light kostar 145 kronor. Till detta kommer den rörliga kostnaden för bokningstid och antal körda kilometer.
- Hur: Bilen bokas via nätet eller telefon. Systemet skickar sedan bokningsinformation till bilen via GSM-nätet. Vid hämt-

Sveriges största bilkooperativ i Majorna med ungefär 300 anslutna hushåll som delar på 30-35 bilar.

Kooperativen ute

Aven på Hisingen finns ett bilkooperativ, men tendensen går

ning av bilen använder man sin egen mobiltelefon som bilnyckel. Man ringer öppningsnumret, bilen öppnas och det är bara att köra i väg.

Vid återlämning rings ett stängningsnummer plus fyrkant och bilen är klar för nästa kund. Systemet registrerar samtidigt hur länge och hur långt du kört. Allt betalas, även månadsavgiften, på en faktura i efterskott.

■ Kontakt: På Internet kan man hitta bilpoolen City Carclub på adressen www.CityCarClub.se

mot att kooperativen sett sina bästa dagar.

– Det stämmer, säger Ulla Robertsson som är projektledare på Lundby Mobility Centre, där Vision Lundby drivs.

Vision Lundby är ett långsikt-

tigt kommunalt samprojekt för utveckling av nya trafik- och transportlösningar med miljön i centrum.

– Kooperativen innefattar en viss arbetsplikt som exempelvis bilvård, däckbyte, service. Många upplever det som betungande och föredrar de senare tillkomna kommersiella bilpoolerna, säger Ulla Robertsson.

Slipper problemen

– Jag tror verkligen på en allt större marknad för bilpooler. Det finns så många fördelar och egentligen inga nackdelar...

– Man slipper alla problem och tunga kostnader men har alltid tillgång till bil.

Gamla bilar skrotades

2003 startade Lundby Mobility Centre i samarbete med bland andra regionen och Vägverket projektet "Skrota bilen". Syftet var att uppmärksamma miljöproblemen från äldre bilar.

De äldre bilarna står för mer än hälften av mängden utsläpp av kolväten, koloxid och kväveoxid.

Detta trots att de bara svarade för 10 procent av samtliga bilars samlade körsträcka.

Nedsätningen beror på att dessa fordon saknar katalysatorer för avgasrening.

I bokning för en skrotad gammal bil utdelades valfritt ett årskort för kollektivtrafik eller ett års medlemskap i bilpool.

96 Lundbybor valde att skrota sina gamla bilar...

Mats Lijja
Mats Lijja
Mats Lijja

